

UDC (УДК) 336.027; 338.45
JEL Classification: E 59; L 69; O 14

Миськів Галина Василівна,

доктор економічних наук, доцент,
завідувач кафедри фінансів та обліку
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: galinamyskiv@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9315-8859

Чапляк Наталія Ігорівна,

кандидат економічних наук,
викладач кафедри фінансів та обліку
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: natalia1992polyniuk@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3977-5682

Григоришин Назарій Олегович,

аспірант кафедри економіки та економічної безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ
e-mail: az27@meta.ua
ORCID ID: 0000-0002-2312-4968

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА ЯК ФІНАНСОВА ОСНОВА ІНДУСТРІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуто головні аспекти сучасного промислового розвитку, його показники, структуру, динаміку та вплив на економічне зростання. На основі проведеного дослідження вказано на необхідність індустріального відновлення України на засадах нової парадигми монетарної політики НБУ, яка б, окрім стабілізації грошового обігу, була спрямована на стимулювання відновлення економіки й її зростання. Запропоновано низку заходів й інструментів, реалізація яких дасть змогу здійснити неоіндустріалізацію промислового комплексу України за підтримки монетарної політики НБУ.

Ключові поняття: монетарна політика, стабілізація, кредити, промисловість, індустріалізація, експорт.

Myaskiv Galina,

Doctor of Economics, Associate Professor
Head of the Department of Finance and Accounting
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: galinamyskiv@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-9315-8859

Chapliak Natalia,

PhD, lecturer of the
Department of Finance and Accounting
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: natalia1992polyniuk@gmail.com
ORCID ID: 0000-0003-3977-5682

Grygoryshyn Nazarii,

Post-graduate student of the Department
of Economics and Economic Security
Lviv State University of Internal Affairs
e-mail: az27@meta.ua
ORCID ID: 0000-0002-2312-4968

MONETARY POLICY AS A FINANCIAL BASIC OF INDUSTRIAL DEVELOPMENT IN UKRAINE

Abstract. The purpose of the article: to study the current state and dynamic of the development of industry in Ukraine; on the basis of modern principles of development of the monetary policy of the NBU, to determine the leverage of their influence on the industrial recovery of Ukraine and to propose new mechanism and tools for supporting the industrial complex of Ukraine.

In the modern world industrial industrialization becomes the main engine of global development. However, for its realization in a post-crisis situation, the first task is to develop a capable monetary policy that stabilizes the financial and credit sphere, activities industrial development and economic growth. Therefore, the current state of Ukrainian industry and the NBU monetary policy are relevant to the development of a common strategy for the development of the national economy.

The research revealed that, at the present stage, the role of the processing industry in creating the country's GDP is insignificant, indicating signs of technological decline and backwardness. This leads to the transformation of Ukraine into a sustainable agrarian and raw material economy for highly developed countries.

Negative trends in the development of industry also reflected in the structure of exports and led to the need for significant import of goods. The largest share in Ukrainian exports in 2017 belonged to products of the agro-industrial complex (41.3%) and metallurgical complex products (23.0%). Under the conditions of preserving the existing structure of production and export, the potential growth of the Ukrainian economy will not be able to exceed 3% per year, which, in the face of the economic downturn, has been a preservation of stagnation.

Therefore, it's extremely necessary to review the directions of monetary policy and resume lending to business entities, which will intensify their investment activity and ensure the growth of the national economy as a whole. To do this, it's necessary: to stabilize the banking system, reduce the volume of bad debts, strengthen the protection of consumers and creditors, etc.

However, neither the Government nor the National Bank of Ukraine not presents a systematic strategic vision nor an integrated set of actions aimed at overcoming the credit crunch and accelerating economic (industrial) growth. It's necessary to develop a joint strategy of actions, the realization of which would allow getting synergistic effects – a powerful domestic banking system and a high-tech industrial economy. This will ensure a steady accelerated growth of the economic power of the country on the basis of increase of employment of the population and its welfare, and therefore social-political stability and national security.

Key concepts: monetary policy, stabilization, loans, industry, industrialization, export.

DOI 10.32518/2617-4162-2019-1-94-101

Вступ

Посткризова стабілізація й відновлення економіки та фінансової системи вимагають досягнення макроекономічних цілей сталого економічного зростання, стабільності платіжного балансу та курсу національної валюти, антиінфляційних заходів. Однак традиційні підходи не відповідають вимогам розвитку світової економіки та потребують модернізації. Провідна роль повинна належати інтегрованому підходу до вирішення проблем розвитку національної економіки, який би дав змогу комплексно оздоровити та вивести на достатній рівень розвитку економічну систему держави. Одним із таких напрямів є досягнення узгодженості між грошово-кредитною та промисловою політикою держави задля координації зусиль і спільного подолання наслідків кризи.

У сучасному світі промисловість є генератором інноваційного розвитку економіки, драйвером економічного зростання, формує попит на висококваліфіковану робочу силу, є важливим чинником конкурентоспроможності національної економіки. Індустріалізація стає головним рушієм глобального розвитку. Водночас аграрна спеціалізація країни не може забезпечити зна-

чних доходів. Виключення промисловості з національних економічних пріоритетів спричиняє зuboжіння населення та стагнацію економіки. Світовий досвід свідчить, що лише відродження промисловості здатне реально вивести національне господарство із тривалої кризи та забезпечити динамічний розвиток економіки.

Задля цього першочерговим завданням має бути розроблення дієздатної грошово-кредитної політики (монетарної політики), яка стабілізує фінансово-кредитну сферу, дасть поштовх для індустріального розвитку, що зумовить активізацію економічного зростання загалом. Доки не будуть вирішеними проблеми ліквідності банківського сектору і не буде забезпечено належного фінансування реального сектору економіки, відновлення не настане. А тому актуальним є дослідження сучасного стану промисловості України та монетарної політики НБУ для формування низки спільних рекомендацій щодо сприяння індустріалізації України.

Проблеми вдосконалення монетарної політики в сучасних посткризових умовах широко досліджені у працях багатьох українських учених: О. В. Дзюблюка [1], С. В. Глуценка, Т. О. Кричевської, М. І. Савлука [2],

Т. С. Смовженко, О. І. Скаско [3], С. А. Шелудько [4] та ін. Стан і тенденції розвитку банківського кредитування як вагомої складової монетарної політики й активізатора економічного зростання розглянуті: С. К. Реверчуком, Б. Л. Луцивим, О. Д. Вовчак, П. М. Сенищем, Б. М. Данилишиним [5], І. І. Пасінович [6], Я. А. Жаліло, О. І. Петриком та ін. Проблеми сучасного експортно-промислового потенціалу України досліджені у працях С. П. Кулицького [7], О. В. Носова [8], О. А. Мельниченко, Т. Л. Желюка, В. Є. Хаустової [9], І. А. Шовкун [10] та ін.

Основною тенденцією наукових публікацій є аналіз і формування пропозицій щодо мобілізації фінансово-економічних ресурсів із метою стабілізації банківської системи й економіки України загалом. Однак залишаються недостатньо дослідженими проблеми взаємозв'язку стимулювання економічного зростання через взаємоузгодженість і комплексний вплив монетарної та промислової політики.

Пропонована стаття має на меті дослідити сучасний стан і динаміку розвитку промисловості України; на основі сучасних засад розвитку монетарної політики НБУ, визначити важелі їх впливу на індустріальне відновлення України та запропонувати нові механізми й інструменти підтримки промислового комплексу України.

1. Індустріалізація та сучасний розвиток промисловості України

Упродовж останніх десятиріч у міжнародному поділі праці за Україною міцно закрі-

пилося положення економіки аграрно-сировинної спрямованості, яка забезпечує/обслуговує розвиток високорозвинутих країн. Це зумовлює необхідність здійснення нової індустріалізації в державі, посилення ролі промисловості у національній економіці як фундаменту соціально-економічного, науково-технологічного та інноваційного поступу, що забезпечить вирішення гострих проблем, які постали перед країною.

Індустріалізація – це процес створення крупного машинного виробництва у всіх галузях народного господарства й насамперед у промисловості [11]. Індустріалізація забезпечує переважання в економіці країни виробництва промислової продукції та перетворює аграрну країну на індустріально-аграрну або індустріальну, що спонукає до підвищення суспільної продуктивності праці, пришвидшує темпи зростання виробництва у всіх сферах національної економіки, забезпечує зростання добробуту населення й економічної системи держави загалом.

Занепад національної промисловості та необхідність її відновлення впродовж останніх років засвідчують дані Державної служби статистики України (табл. 1).

Падіння промислового виробництва, яке тривало від 2012 р., досягло піку 2015 р. й становило – 13% до попереднього року. Того ж року падіння ВВП України у доларовому еквіваленті становило 31,3% (90 615 млн дол. США) (табл. 1), причиною чого слугувала системна і структурна криза національної економіки, а також низка об'єктивних чинників: військові дії на Сході

Таблиця 1

Основні показники розвитку промисловості України
впродовж 2013–2017 рр.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Темп приросту 2017/2013%
Кількість зайнятих у промисловості, тис. осіб	3103,7	2606,3	2417,8	2351,5	2151,6	69,3
Обсяг реалізованої промислової продукції, млрд грн	1322,4	1428,9	1776,6	2158,0	2625,9	198,6
У відсотках до загальної кількості реалізованої продукції, %	36,4	37,1	35,5	36,1	35,8	98,4
Індекси промислової продукції в Україні до відповідного періоду попереднього року	95,7	89,9	87	102,8	100,4	104,9
Зокрема переробна промисловість	92,7	90,7	87,4	104,3	104,8	113,1
Вартість основних засобів (первісна), млрд грн	10401,3	13752,1	7641,4	8177,4	7733,9	74,3
Ступінь зносу основних засобів, у %	77,3	83,5	60,1	58,1	55,1	71,3
Капітальні інвестиції у промисловість, млрд грн	97,6	86,2	87,7	117,8	143,3	146,8

Джерело: розраховано авторами на основі [12]

України, анексія частини території держави та не виважена монетарна політика НБУ. Швидкими темпами занепадало також виробництво у переробній промисловості – ключовій галузі модернізації економіки та підвищення національного добробуту – на кінець 2015 р. індекс переробної промисловості України до відповідного періоду попереднього року становив 87,4%.

Поступове відновлення промисловості розпочалося 2016 р. – приріст до попереднього періоду становив 2,8%, а 2017 р. – 0,4%. Позитивна тенденція зберігалася і 2018 р. – за січень-вересень індекс промислової продукції становив 101,8%. Однак незначний приріст упродовж останніх років нездатний вивести промислове виробництво на рівень хоча б докризового періоду 2011 р., коли індекс промислової продукції становив 108%, а приріст ВВП у доларовому еквіваленті +19,6% (163 160 млн дол. США).

Насторожують також показники, що характеризують розвиток промисловості: обсяг капітальних інвестицій у промисловість, зайнятих і засобів виробництва, лівову частку яких становлять основні засоби, постійно скорочуються, що вказує на занепад промисловості та підтверджує поглиблення деіндустріалізації національного господарства. Частка промисловості у структурі ВВП України також скорочувалася впродовж досліджуваного періоду і на кінець 2017 р. становила 18,2% проти 22,9% 2011 р. [12].

Усе це підтверджує аграрно-сировинну спрямованість національної економіки України та цілеспрямоване перетворення нашої держави на забезпечуючу економіку для високо-розвинутих країн [5].

Негативні тенденції розвитку промисловості відобразились і у структурі експорту та зумовили зростання імпорту. Посткризовий стан промисловості визначив переважання аграрно-сировинної продукції у структурі експорту України, що формує торговельний імідж нашої держави на світовому ринку (див. табл. 2).

За підсумками 2017 р., Україна збільшила експорт товарів і послуг на 16% – до 52,3 млрд дол. США [4]. Зокрема, обсяг експорту товарів з України 2017 р. зріс на 19% (на 6 904,9 млн дол.) порівняно з 2016 р. та досяг 43 266,6 дол. США, здебільшого завдяки зростанню поставок промислових товарів, насамперед зернових та олійних, і сприятливій зовнішній ціновій кон'юктурі. Ці чинники компенсували зниження фізичних обсягів експорту чорних металів унаслідок захоплення низки металургійних підприємств на непідконтрольних територіях та відсутність доступу до ресурсів і продукції підприємств на тих територіях [7]. Водночас

негативно на зростання експорту впливало продовження Росією дії торговельних обмежень, запроваджених у попередні роки.

Щодо структури експорту, то найбільша частка в українському експорті 2017 р. належала: продукції АПК та харчової промисловості (41,3%), продукції металургійного комплексу (23,0%) та продукції машинобудування (11,4%) [14].

Якщо і надалі у структурі експорту української промисловості переважатимуть продукти АПК та добувної галузі, то промисловість України залежатиме від світових сировинних цін на зерно і метали, що не сприяє її індустріальному зростанню. Вважаємо, що за умов збереження наявної структури виробництва й експорту потенційне зростання економіки України не зможе перевищувати 3% на рік, що на тлі економічного падіння, яке відбулося, є консервацією стагнації [5]. Дуже важливим є пришвидшення економічного зростання на основі структурної перебудови економіки, її індустріалізації, підвищення частки високотехнологічної продукції в структурі експорту, та поступового імпортозаміщення через нарощування капіталовкладень та обсягів інвестування.

2. Роль монетарної політики у розвитку національної економіки

Досвід таких країн, як Китай, Індія, Південна Корея свідчить, що зростання інвестиційних витрат – це не лише основа для пришвидшення розвитку країни, а й потужний чинник обмеження інфляційних процесів через вирішення структурних проблем [16]. Зважаючи на те, що прямі іноземні інвестиції в Україну суттєво зменшилися і в сучасних умовах немає реальної передумови для їх зростання, то очевидно, що розширення інвестування має відбуватися через збільшення обсягів банківських кредитів: частка кредитних ресурсів у джерелах фінансування основного капіталу поступово повинна зрости до 30% [16].

Глобальна фінансова криза 2008–2009 рр. продемонструвала помилковість розуміння функції центрального банку як досягнення однієї мети – забезпечення низької інфляції. Після 2008 р. розвинені країни використовують нову парадигму центрального банкінгу – мульти-таргетування, яка розширює перелік цілей та урізноманітнює використовувані для їх досягнення інструменти [6, с. 162].

Проте якщо монетарна політика в Україні й надалі залишатиметься доволі жорсткою, а НБУ не матиме можливості використовувати емісійний ресурс для розвитку національної економіки та збільшувати обсяги внутрішнього кредитування через кредитний і фондовий

Таблиця 2

Товарна структура зовнішньої торгівлі України у 2013–2018 рр.

(%)

Назва товарів згідно з УКТЗЕД	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 (січень-серпень)
Експорт, млн дол. США	63312,0	53901,7	38127,1	36361,7	43264,7	30910,5
Експорт, %	100	100	100	100	100	100
<i>зокрема:</i>						
Чорні метали	22,6	23,9	21,2	19,9	20	22,7
Продукти рослинного походження	14	16,2	20,9	22,3	21,3	18,6
зокрема зернові культури	10,1	12,1	15,9	16,7	15	13,6
Машини, обладнання та механізми; електротехнічне обладнання	11	10,5	10,3	10	9,9	10
Жири й олії тваринного або рослинного походження	5,5	7,1	8,7	10,9	10,6	9,6
Мінеральні продукти	11,8	11,3	8,1	7,5	9,1	9,2
Готові харчові продукти	5,6	5,7	6,5	6,7	6,5	6,1
Живі тварини; продукти тваринного походження	1,7	1,9	2,2	2,1	2,6	2,5
Деревина і вироби з деревини	1,8	2,3	2,9	3,1	2,8	3,3

Джерело: [13]

канали, то очевидно, що розширення інвестицій у необхідних обсягах буде неможливим. У такому випадку зростають ризики, що Україна вкотре втратить шанс для здійснення технологічного прориву, вирішення структурних проблем реального сектору економіки [2, с. 57].

Структура відкритої сировинної економіки, якою є Україна, визначає, що ціновим якорем є валютний курс. Інфляція є похідною від девальвації національної валюти, а також від адміністративного підвищення цін. Головними причинами стрибка інфляції у 2014–2015 рр. стали: зростання цін на імпортовані товари внаслідок девальвації гривні й передача цього ефекту на всі інші товари й адміністративне підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги [17].

Головною особливістю, що загострила кризу в цей же період, було те, що галопуюча інфляція відбувалась на тлі демонетизації реального сектору економіки, істотного зменшення ВВП і зайнятості [3, с. 211]. Тобто галопуюча інфляція відбувалась в умовах грошового «голоду» в реальному секторі. Подолання такої кризи вимагало використання інструментів боротьби із стагфляцією: «збадьорити» економіку через продуктивну емісію, яка через кредитні канали повинна потрапляти до реального сектору, стимулювати виробництво, імпортозаміщення, насичення внутрішнього ринку вітчизняними товарами, зростання зайнятості та заробітних плат.

В Україні відбулося все навпаки: внаслідок проведення стримувальної монетарної

політики, замість стимулювальної, відбувся колапс кредитування реального сектору економіки, який став додатковим чинником гальмування зростання ВВП.

Залишки за кредитами у гривні протягом 2014–2015 рр. зменшилися на 168,9 млрд грн (до 433,8 млрд грн), в іноземній валюті – на 15,7 млрд дол. (до 22,8 млрд дол. США) [18]. У цей період необхідні були заходи, з одного боку, зі зниження інфляції, а з іншого – із забезпечення пришвидшеного економічного зростання, зокрема через стимулювання Національним банком кредитування банками реального сектору.

Наступними роками залишки за кредитами у національній валюті в економіку України поволі зростали і становили: 2016 р. – 504 999 млрд грн, у 2017 р. – 570 627 млрд грн [18]. Загалом приріст кредитів, наданих в економіку України, впродовж 2015–2017 рр. становив 131,5%. Щодо кредитування в іноземній валюті, то відбулося зменшення їх обсягу на 18,6%, що вказує на зростання ризиковості кредитів через нестабільність ситуації на валютному ринку держави.

Станом на кінець вересня 2018 р. залишки за кредитами у національній валюті становили 616 669 млрд грн та зросли відносно початку 2018 р. на 46042 млрд грн, або на 8,1%. Водночас загальний обсяг кредитів, наданих в економіку України у вересні 2018 р., становив 1 102 277 млн грн [18]. Обсяг кредитів, наданих у переробну промисловість України, на кінець вересня 2018 р. становив 225 482 млн грн, або

25,5% від загальної суми кредитів, наданих суб'єктам господарювання (885 252 млн грн) та 20,5% від загального обсягу кредитів у економіку України.

Варто зазначити, що обсяг залишків за кредитами, наданими у переробну промисловість держави, за останній рік зріс на 28 521 млн грн (вересень 2017 р. – 196 961 млн грн). У вересні 2017 р. частка кредитів у переробну промисловість становила 24,2% від загального обсягу кредитів, наданих суб'єктам господарювання, та 19,9% від загального обсягу кредитів у економіку держави (988 864 млн грн).

Відновлення кредитування визначено однією з пріоритетних цілей НБУ на 2017–2018 рр. [19]. Однак банки уникають кредитування виробничого сектору в необхідних обсягах, навіть маючи вільні кошти: вони віддають перевагу розміщенню коштів на західних коррахунках майже під нульові відсотки, проте не хочуть кредитувати підприємства навіть під високі відсотки. Причини цього – незахищеність прав кредиторів та високі ризики неповернення виданих кредитів (частка прострочених кредитів у портфелях системоутворювальних українських банків становить 50%) [10]. У низці галузей переробної промисловості взагалі припинено використання позикових і залучених коштів у виробничих інвестиціях. Недоступність позикових коштів зумовлена передусім дорожнечою кредитних ресурсів (табл. 3).

Таблиця 3

Середньорічна вартість кредитів та середньорічна облікова ставка НБУ в 2014–2018 рр., %

Рік	Середньорічна вартість кредитів у національній валюті, %	Середньорічна вартість кредитів у іноземній валюті, %	Середньорічна облікова ставка НБУ, %
2014	17,2	8,9	12
2015	21,3	8,3	22,4
2016	18,4	8,1	18,2
2017	15,2	6,8	13,2
2018	18,3	10,2	16,9

Джерело: розраховано авторами на основі [20]

Загалом за 2017 р. середньозважені ставки кредитування знизилися порівняно з 2016 р. на 3,2 пп. На реакцію ринкових процентних ставок також впливали потреби Кабінету Міністрів України в залучених коштах, стан ліквідності банківської системи й її розподіл між окремими банками, посилення конкурентної боротьби між фінансовими установами тощо.

Однак 2018 р. середньозважена вартість кредитів знову зросла, відповідно до зростання

облікової ставки НБУ, яка на 03.01.2018 р. становила 16,7%, а 01.11.2018 р. – 22,4% [20]. Саме облікова ставка НБУ слугує орієнтиром для короткострокових процентних ставок на міжбанківському кредитному ринку та впливає на вартість кредитів комерційних банків [4, с. 119].

3. Монетарні механізми й інструменти підтримки розвитку промислового комплексу України

Згідно з розрахунками, зниження ставки за кредитами у гривні на 1% сприяє зростанню інвестицій у промисловість на 2,3 млрд грн, а за кредитами в іноземній валюті – на 14,5 млрд грн [10]. Тому для відновлення активного кредитування необхідно передусім знизити вартість кредитів. Окрім того, потрібно стабілізувати банківську систему, знизити обсяги проблемної заборгованості, посилити захист прав споживачів і кредиторів тощо. За успішного досягнення обраних цілей населення та бізнес зможуть отримати доступні кредити, не створюючи водночас додаткових ризиків для фінансової стабільності.

Однак ані Урядом, ані Національним банком не подано системного стратегічного бачення і цілісного комплексу дій, спрямованих на подолання кризи кредитування й пришвидшення економічного (промислового) зростання, що об'єднало б суспільство, підвищило довіру до влади і визначило шлях консолідації зусиль [9, с. 147]. Маємо ситуацію, коли НБУ й Уряд діють розрізнено, кожен виконує різні завдання, які суперечать одні одним: НБУ намагається стримати інфляцію та «стискає» грошову масу, а Уряд прагне стимулювати економічне зростання, яке потребує вливань інвестицій в економіку.

В умовах зовнішньої військової агресії такий стан може мати критичні наслідки для держави, тому розробка й успішна реалізація Економічної стратегії та Стратегії розвитку банківської системи як її інструменту є завданнями рівня національної безпеки. Банківський сектор повинен стати фінансово стабільною, прибутковою системою, яка виконує функцію оптимального перерозподілу капіталу в економіці й є головним кредитором її інтенсивного розвитку. А розроблення дієздатної монетарної політики на основі комбінованих (дуальних) інструментів, які стабілізують фінансово-кредитну сферу та змотивують розвиток національної економіки, має стати першочерговим кроком у цьому напрямку [15].

Отже, монетарна політика повинна стати ефективним інструментом досягнення макроекономічних пріоритетів держави. Для цього необхідно:

– скоординувати дії між Урядом і НБУ для вирішення головних питань щодо стабілізації валютного курсу та зниження інфляції;

– підтримувати й стимулювати виробництва, спрямовані на імпортозаміщення й насичення внутрішнього ринку конкурентоздатними товарами вітчизняного виробництва з високою доданою вартістю;

– запровадити систему стимулів для розвитку високотехнологічного експорту та підвищення мотивації експортерів для заведення в країну валютної виручки і стабілізації валютного ринку.

Висновки

З огляду на глобальні тенденції посилюється необхідність переорієнтації монетарної політики в Україні з монетарного стиснення та неефективного управління у валютній сфері на створення системних стимулів для розви-

тку нової промислової політики індустріалізації, зокрема виробництва високотехнологічної продукції та кредитування реального сектору. Повинна відбутися зміна парадигми монетарної політики. Водночас рушійною метою рішень НБУ має стати прогрес у економіці та підвищення добробуту громадян.

Створення сприятливих інституційних умов для нової промислової політики і просування країни на шляху неоіндустріалізації вимагає спільних дій уряду й НБУ. Потрібно розробити спільну стратегію дій, реалізація якої б дала змогу отримати синергетичні ефекти – потужну вітчизняну банківську систему та високотехнологічну промислову економіку. Це забезпечить стійке пришвидшене зростання економічної могутності країни на основі підвищення зайнятості населення та його добробуту, а відтак й соціально-політичної стабільності та національної безпеки.

Список використаних джерел

1. Дзюблюк О. В. Монетарна політика як ключовий важіль реалізації антикризових заходів в економіці. *Банківська справа*. 2017. № 2. С. 3–26.
2. Савлук М. І. Трансформація функціональних завдань НБУ в умовах системної розбалансованості економіки. *Фінанси України*. 2016. № 9. С. 53–64.
3. Скаско О. І., Крупка М. І., Андрущак Є. М., Пайтра Н. Г. та ін. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підручник; за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки. Львів, 2016. 544 с.
4. Шелудько С. А. Облікова ставка центрального банку як інструмент валютного регулювання. *Регіональна економіка та управління*. 2015. № 4 (07). Ч. 2. С. 118–122. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4236>
5. Данилишин Б. Що позитивного відбулося в економіці України за останні півроку? URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2518542-so-pozitivnogo-vidbulosa-v-ekonomici-ukraini-za-ostanni-pivroku.html>
6. Пасінович І. І., Кучма М. І. Необхідність та умови відновлення кредитування для забезпечення економічного зростання в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2018. Вип. 20. Ч. 2. С. 161–166.
7. Кулицький С. Зовнішня торгівля України: стан, проблеми й перспективи (початок, закінчення у № 10). *Україна: події, факти, коментарі*. 2018. № 9. С. 81–93. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/ukraine/2018/ukr9.pdf>
8. Національна економіка / за заг. ред. д.е.н., проф. О. В. Носова. К., 2013. 512 с.
9. Хаустова В. Є. Промислова політика в Україні: формування та прогнозування: монографія. Х., 2015. 380 с.
10. Шовкун І. А. Промислове відродження України: ціна питання. *Дзеркало тижня. Україна*. 2017. № 12. С. 14–17.
11. Економічна енциклопедія: у трьох томах / редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. К., 2000. Т. 1. 864 с.
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: ukrstat.gov.ua
13. Товарна структура зовнішньої торгівлі у січні–серпні 2018 року. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/tsztt/tsztt_u/tsztt0818_u.ht
14. Експорт товарів України. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/.../eksport-tovariv-ukrayini-zris>
15. Тернер А. Нова ера монетарної політики. Лекція члена Комітету фінансового регулювання. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UVQdeb0EdWA>
16. Політика економічного прагматизму. *Інститут соціально-економічних досліджень*, 2015. URL: <http://ises.org.ua/proekti/doslidzhennia/t-vperv>
17. Стратегія розвитку банківської системи 2016–2020: «Синергія розвитку банків та індустріалізації економіки». Комітет Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/fedra+bankspravi/proekt_strategi.pdf
18. Основні показники, що характеризують стан грошово-кредитного ринку. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=5525900>
19. Річний звіт 2017. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=71165707>
20. Облікова ставка НБУ. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/nbu/refinance/>

References

1. Dziubliuk, O. V. (2017). Monetarna polityka yak kliuchovyi vazhil realizatsii antykrizovykh zakhodiv v ekonomitsi [Monetary policy as a key lever for implementing anti-crisis measures in the economy]. *Bankivska sprava (Banking)*, 2, 3–26 [in Ukr.].
2. Savluk, M. I. (2016). Transformatsiia funktsionalnykh zavdan NBU v umovakh systemnoi rozbalansovanosti ekonomiky [Transformation of the functional tasks of the NBU in conditions of systemic economic imbalances]. *Finansy Ukrainy (Finance of Ukraine)*, 9, 53–64 [in Ukr.].
3. Krupka, M. I., Andrushchak, Ye. M., Paitra, N. H., & Skasko, O. I. (2016). Tsentralnyi bank i hroshovo-kredytna polityka [Central Bank and monetary policy]. Lviv [in Ukr.].
4. Sheludko, S. A. (2015). Oblikova stavka tsentralnogo banku yak instrument valiutnoho rehulivannia [Central bank discount rate as an instrument of currency regulation]. *Rehionalna ekonomika ta upravlinnia (Regional Economics and Management)*, 4 (07), 2, 118–122. Retrieved from <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/4236> [in Ukr.].
5. Danylyshyn, B. Shcho pozytyvnoho vidbulosa v ekonomitsi Ukrainy za ostanni pivroku? [What has been positive in the Ukrainian economy over the past six months]. Retrieved from <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2518542-so-pozitivnogo-vidbulosa-v-ekonomitsi-ukraini-za-ostanni-pivroku.html> [in Ukr.].
6. Pasinovykh, I. I., & Kuchma, M. I. (2018). Neobkhdnist ta umovy vidnovlennia kredytuvannia dlia zabezpechennia ekonomichnogo zrostantia v Ukraini [The need and conditions for lending to ensure economic growth in Ukraine]. *Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University*, 20, 2, 161–166 [in Ukr.].
7. Kulytskyi, S. (2018). Zovnishnia torhivlia Ukrainy: stan, problemy y perspektyvy [Foreign Trade of Ukraine: Status, Problems and Prospects]. *Ukraina: podii, fakty, komentari (Ukraine: Events, Facts, Comments)*, 9, 81–93. Retrieved from <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2018/ukr9.pdf> [in Ukr.].
8. Nosova, O. V. (2013). Natsionalna ekonomika. [National economy]. Kyiv [in Ukr.].
9. Khaustova, V. (2015). Promyslova polityka v Ukraini: formuvannia ta prohnozuvannia [Industrial policy in Ukraine: formation and forecasting]. Kharkiv [in Ukr.].
10. Shovkun, I. A. (2017). Promyslove vidrodzhennia Ukrainy: tsina pytannia [Industrial revival of Ukraine: the price of the issue]. *Mirror of the week*, 12, 14–17 [in Ukr.].
11. Mochernyi, V. (2000). Ekonomichna entsyklopediia [Economic Encyclopedia]. Kyiv [in Ukr.].
12. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Official site of the State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from: ukrstat.gov.ua [in Ukr.].
13. Tovarna struktura zovnishnoi torhivli u sichni–serpni 2018 roku [Commodity structure of foreign trade in January–August 2018]. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2018/zd/tsztt/tsztt_u/tsztt0818_u.ht. [in Ukr.].
14. Eksport tovariv Ukrainy [Export of goods from Ukraine]. *Uriadovyi portal (Government portal)*. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/.../eksport-tovariv-ukrayini-zris> [in Ukr.].
15. Terner, A. Nova era monetarnoi polityky. Lektsiia chlena Komitetu finansovoho rehulivannia. [A new era of monetary policy. Lecture of Financial Regulatory Committee member]. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=UVQdeb0EdWA> [in Ukr.].
16. Polityka ekonomichnogo prahmatyzmu [The policy of economic pragmatism]. *Instytut sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen Institute of Social and Economic Research*. 2015. Retrieved from <http://ises.org.ua/proekti/doslidzhennia/t-vperv> [in Ukr.].
17. Komitet Verkhovnoi Rady Ukrainy z pytan finansovoi polityky i bankivskoi diialnosti. Stratehiia rozvytku bankivskoi systemy 2016–2020: «Synerhiia rozvytku bankiv ta industrializatsii ekonomiky» [Strategy for the development of the banking system 2016–2020: «Synergy of banks and industrialization development»]. Retrieved from https://kneu.edu.ua/userfiles/Credit_Economics_Department/fedra+bankspravi/proekt_strategi.pdf [in Ukr.].
18. Osnovni pokaznyky, shcho kharakteryzuiut stan hroshovo-kredytnogo rynku. Natsionalnyi bank Ukrainy [The main indicators of the monetary and credit market. National Bank of Ukraine]. Retrieved from <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=5525900> [in Ukr.].
19. Natsionalnyi bank Ukrainy. Richnyi zvit 2017 [Annual report 2017]. Retrieved from <https://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=71165707> [in Ukr.].
20. Oblikova stavka NBU. Ministerstvo finansiv Ukrainy [NBU discount rate. Ministry of Finance of Ukraine]. Retrieved from <https://index.minfin.com.ua/ua/banks/nbu/refinance/> [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 22.01.2019
прийнята до друку 25.02.2019

The article: is received 22.01.2019
is accepted 25.02.2019